

Studielederrapport for Socialvidenskab
Institut for Samfund og Globalisering
Udarbejdet af Studieleder Shahamak Rezaei

Fagets status

Socialvidenskab har gennem en årrække været et meget populært kombinationsfag på RUC, men har kun eksisteret som kombinationsuddannelse med andre fag. Socialvidenskab på RUC har historisk været tilknyttet forvaltningsmiljøet, hvilket betyder, at den socialvidenskabelige kernefaglighed er blevet integreret med forvaltningsdiscipliner som økonomi, politologi og organisation.

Kandidatuddannelsens faglige indhold, opbygning og indgangsforudsætninger

Uddannelsen har til formål er at uddanne kandidater, som har en tværvideenskabeligt baseret forståelse af socialvidenskabelige problemstillinger. Uddannelsen har til hensigt at kvalificere de studerende til at indgå i erhvervsfunktioner, hvor en dybtgående indsigt i teorier og praksis om aktørens mulighed for at påvirke og navigere indenfor en given struktur, betingelser for velfærd, medborgerskab, deltagelse og magt, er krævet. Kandidaterne vil desuden være i stand til at varetage jobfunktioner, hvor der kræves grundig forståelse af samspillet mellem abstrakte teoridannelser og konkrete arbejdsmarkedsforhold.

Uddannelsens opbygning og indhold

Uddannelsen er opbygget omkring tre temaområder, der definerer uddannelsens rammer og kernefaglighed. Temaerne dækker over 1., 2. og 3. semester. 4. semester er specialesemester:

1: semester på kandidatmodul 1: Mangfoldighed, etik og arbejde

2: semester på kandidatmodul 2: Medborgerskab, deltagelse og magt

3: semester på kandidatmodul 3: Solidaritet, velfærd og sammenhængskraft

4: semester på kandidatmodul 4: Speciale

Tiltag ifm. Kursusudbud

Rapporten "Årsager til frafald på Roskilde Universitets kandidatuddannelser" (2011) påpeger bl.a., at nogle studerende angiver en af årsagerne til deres frafald som følge af, at fagudbuddet er for lille. For at imødekomme denne kritik foreslog sv-miljøet Studienævnet at udvide udbuddet af kurserne på kandidatniveau. Pga. manglende ressourcer kunne dette ikke imødekommes. Som reaktion på rapporten er der sket ændringer på bachelordele med hensyn til udvidelse af antallet af værkstedsseminar og metodekursus.

Studertergrundlag

Nyindskrevne						
FAG	2007	2008	2009	2010	2011	*) forklaring
SOC	101 / 117 / 4	107 / 78 / 8	128 / 103 / 4	112 / 112 / 4	161 / 95 / 13	Bach / Kand / Gæst
Totalt antal indskrevne studerende						
FAG	2007	2008	2009	2010	2011	*) forklaring
SOC	103 / 339 / 4	131 / 331 / 3	125 / 317 / 1	119 / 302 / 1	161 / 270 / 1	Bach / Kand / Gæst

Tabellen viser antallet af henholdsvis nyindskrevne- og totalt antal indskrevne studerende. Tabellen er fordelt på år og på om hvorvidt den studerende er på bachelordelen, kandidatdelen eller er indskrevet som gæst.

Der vil generelt være afgørende forskelle på tallene i opgørelsen af studietidstallene idet de opgøres med forskellige opgørelsesmetoder jvf. internt notat af 1. november fremsendt af Geeske de Witte Vestergaard.

Studietid for Bachelor for Socialvidenskab

<i>Studieår</i>	<i>Optag</i>	<i>Frafald</i>	<i>Gennemført Normeret tid</i>	<i>Gennemført + 1 år</i>	<i>Gennemført + 2 år el. mere</i>
2009/10	100	2	83	3	0
2008/09	109	1	92	13	0
2007/08	102	5	92	4	1
2006/07	90	4	64	17	2
2005/06	85	1	70	9	2

Tabellen ovenfor viser forløbet for de studerende, som er påbegyndt bacheloruddannelsen i Socialvidenskab det pågældende studieår. F.eks. fremgår det at ud af 85 studerende, som påbegyndte studiet i 2005/06, gennemførte 70 på normeret tid, 9 gennemførte på normeret tid + 1 år, 2 studerende anvendte 2 år eller mere udover den normerede studietid på at gennemføre studium, mens 1 faldt fra. Der foreligger endnu ikke meningsfulde studieforløbstal fra studerende påbegyndt 2010/11.

Som det fremgår af tabellen er antallet af nyindskrevne steget støt på Bacheloruddannelsen for Socialvidenskab indtil 2008/09, men antallet ser nu ud til at stagnere.

Alt i alt må bacheloruddannelsen således karakteriseres som en stor succes, som i høj grad må tilskrives de meget engagerede undervisere og de varierede forskningsbaserede undervisningsudbud.

Studietid for kombi-kandidat for socialvidenskab

<i>Studieår</i>	<i>Optag</i>	<i>Frafald</i>	<i>Gennemførte Normeret tid</i>	<i>Gennemført + 1 år</i>	<i>Gennemført + 2 år el. mere</i>
2009/10	113	24	20	0	0
2008/09	101	13	20	4	0
2007/08	76	13	18	17	6
2006/07	113	23	29	27	18
2005/06	103	21	26	19	29

Der foreligger endnu ikke meningsfulde tal for studieforløbene for de studerende, der påbegyndte deres uddannelse i 2010/11. Tallene fra de tidligere år viser dog tydeligt, at uddannelsens største problem er det relativt høje frafald og de lange gennemførelstider. Det relativt høje frafald er desværre et generelt problem på kandidatniveauet på RUC og hænger formentlig sammen med, at studiemiljøet er langt mere fragmenteret på kandidatdelen, end på bachelordelen.

Frafaldet på socialvidenskab skyldes især at flere af vores studerende søger til KU, Sociologi eller andre studieretninger på CBS. Jf. rapporten: "Årsager til frafald på Roskilde Universitets kandidatuddannelser" (2011) hvor de studerende udtrykker utilfredshed med fagudbud og det faglige niveau, kunne man tænke sig at styrke faget ved eksempelvis at udbyde kriminologi, økonomisk-sociologi eller politisk-sociologi under forudsætning af tilførsel af de fornødne ressourcer. Dette ville formentlig også styrke fastholdelse af bachelorne, så de vælger at fortsætte på kandidatuddannelsen.

Færdiggørelse (studerende dimitteret i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Antal studerende</i>
2010/2011	127
2009/2010	112
2008/2009	113
2007/2008	86
2006/2007	95
2005/2006	77
2004/2005	73
2003/2004	87
2002/2003	122
2001/2002	106
2002/2001	108
2001/2000	74
2000/1999	50
1999/1998	8
1998/1997	2
1997/1996	1
1996/1995	1

Tabellen ovenfor viser antallet af studerende, som har færdiggjort bacheloruddannelsen i Socialvidenskab, det pågældende studieår. Antallet af studerende, der færdiggør bacheloruddannelsen har de senere år været stigende, efter et fald i perioden 2003-2008.

Kandidatuddannelsen i Socialvidenskab er en stor succes, men står samtidig overfor nogle væsentlige udfordringer. Uddannelsen udbydes kun i kombination med et andet fag, dvs. at den studerende følger undervisning på socialvidenskab i ét år, og undervisning på sit andet fag i ét år. Den studerende kan vælge at skrive speciale på socialvidenskab eller sit andet fag.

Som det fremgår af tabellen nedenfor har antallet af studerende, der færdiggør kandidatuddannelsen i Socialvidenskab været ret stabilt. Dog med markant flere dimitterende i 2005/6 og 2006/7 end i årene både før og efter.

Færdiggørelse (studerende dimitteret i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Antal studerende</i>
2010/11	73
2009/10	78
2008/09	79
2007/08	74
2006/07	119
2005/06	118
2004/05	82
2003/04	89
2002/03	65
2001/02	70
2000/01	36
1999/00	23
1998/99	4

Evaluerings

I skrivende stund er der et kvalitetssikringsinitiativ i gang. Socialvidenskab arbejder i overensstemmelse med RUCs evaluerings- og kvalitetssikringspolitik. For at sikre kvaliteten i uddannelsen bruges evalueringer og intern dialog, der kan styrke faget og undervisningen.

Den væsentligste form for evaluering af Socialvidenskab udgøres af en regelmæssig og tæt dialog mellem studerende og VIPere i Studienævnet for Forvaltningsuddannelserne. Studienævnet mødes hver måned og drøfter både større og mindre sager omkring undervisningens faglige indhold og dens organisering. Ved afslutningen af et kursusforløb foretages der typisk yderligere en mundtlig evaluering og diskussion mellem de studerende og den kursusansvarlige om kursets styrker og svagheder samt en identificering af, hvordan kurset kan forbedres. Desuden mødes undervisningsgruppen tilknyttet Socialvidenskab til flere mandagsmøder, hvor det seneste semester evalueres, det nye semester planlægges og forslag til ændringer af uddannelserne diskuteres.

I de løbende drøftelser af studiet har de tilknyttede undervisningskræfter især lagt vægt på hvor godt det går med de forskellige seminarier som udbydes på socialvidenskab. Det er vores klare indtryk at både studerende og ansatte trives med de mange forskellige udbud som løbende evalueres på mandagsmøder og med den pågældende studieleder. Det er de forskellige

seminarier som kan fremhæves som særlige gode undervisningseksempler. Mange er dog nervøse for, om de kan opretholdes på grund af besparelshensyn.

Studienævnet har bl.a. diskuteret evaluering af kurser og på den baggrund er der, i skrivende stund, blevet udarbejdet evalueringsskemaer af sekretariatet med følgende titler "Evalueringsskema for projektarbejdet", "Evalueringsskema for obligatoriske kurser, hvor der ikke er valgfrihed", "Evalueringsskema til brug ved redskabsfag", "Evalueringsskema ved brug til afløsningsseminar". Denne aktivitet er bl.a. igangsat jvf. de eksterne evaluators ønske og skal forstås som igangsætning af en ændring af arbejdsgange for at imødekomme de eksterne krav. Ovennævnte skabeloner har vi i indeværende semester brugt ved undervisningsevalueringen. Dette gøres ved hjælp af programmet SurveyXact.

Yderligere kan der nævnes, at Socialvidenskab har været igennem en selvevaluering i 2006 under det daværende evalueringsinstitut. I 2005 igangsatte FSE en undersøgelse med titlen *Dansk Sociologis muligheder*.

Tilbagemeldinger udefra

Der er blevet afholdt et møde med "aftagerpanelet", og i kursusudbuddet (Forårssemesteret - 2011) er der så vidt muligt blevet taget højde for disse anbefalinger. Der er således sket en del forandringer sådan, at man har udvidet paletten fra et mere kultursociologisk fokus til en orientering mod en bredere forståelse af socialvidenskab, der både inddrager sociologi, politologi og økonomi. Som konsekvens heraf finder der til stadighed en opkvalificering sted af de kvantitative metoderedskaber.

Rapporten "Årsager til frafald på Roskilde Universitets kandidatuddannelser" (2011) påpeger desuden at en række studerende er utilfredse med uddannelsernes faglige indhold og niveau og med projektarbejdet. Socialvidenskabsuddannelsen mener, at nogle af årsagerne hertil kan søges i kombi-strukturen. Kombi-strukturen muliggør tilgang af studerende med meget forskellige faglige baggrunde og kvalifikationer, dette sætter underviseren på en alvorlig prøve og kan tvinge underviseren til at gå på kompromis med hensyn til det faglige niveau. Alternativet kan være at udbyde kurser i forskellige tempi, som i sagens natur vil føre til krav om tilførsel af flere ressourcer. Denne problemstilling kræver en særlig opmærksomhed, idet dette kan være kilden til en del frafald blandt de mest aktive studerende.

Forskningsbaseret uddannelse

Der er næsten kun tale om fuldtids vip-undervisere, idet der er skåret kraftigt i antallet af del-vip de sidste år. Der er kun brugt del-vip på enkelte forelæsninger, ligesom der pt. kun er tilknyttet tre del-vip på grund af sygdom. De tre del-vip, som er blevet brugt, er meget kvalificerede og har forskningsbaseret erfaring på de områder de vejleder i.

Status for opfølgning på sidste semesters handlingsplan

Fagmodulbeskrivelser til bachelorreformen er udarbejdet og er i skrivende stund i gang med at blive kvalitetssikret på ISG-sekretariatet.

Handlingsplan

Rapporten "Årsager til frafald på Roskilde Universitets kandidatuddannelser" (2011) påpeger bl.a. de studerendes utilfredshed med det sociale miljø. Dette er blandt de områder som Socialvidenskabsmiljøet tager meget alvorligt, og vi mener, at der med forholdsvis få og simple ændringer - som f. ex. medinddragelse af de studerende i såvel det faglige som i den sociale dagligdag - kan opnås en ændring af tingenes tilstand til det bedre. Nogle simple eksempler på dette kunne være:

1) Studiegrupper på baggrund af forelæsningerne. Studiegrupper kan på en gang engagere de studerende og højne fagligheden. I 2009-2010 kørte man forsøg, hvor de studerende selv stod for studiegrupper ifm. kurserne. Disse studiegrupper var selvkørende, hvilket også viste sig at være en achilleshæl. For at de studerende skal møde op og deltage, vurderes det, at brugen af hjælpelærere eller 'studererambassadører' kan være en løsning.

På bacheloruddannelsen kan det tænkes, at studerende, der tidligere har haft pågældende kursus, kan ansættes til at lede studiegrupperne. Denne hjælpelærer har typisk haft kurset før og er bekendt med dets indhold. Som hjælpelærer står man for en times diskussion af en eller flere grundlæggende tekster inden forelæsningerne på kurserne.

Således engageres de studerende på bachelordelen samtidig med at kandidatstuderende hjælpelærere får et tilknytningsforhold til det akademiske felt og deres studie, da de kan bruge deres indlærte kvalifikationer fra tidligere semestre. Dette kan være med til at styrke fagånden generelt og de enkelte hjælpelæreres faglighed ved genbesøg og ny brug af tidligere læste tekster. Desuden kan det forventes, at de studerende på kurserne tager deres deltagelse ekstra alvorligt, da de gerne vil ansættes som hjælpelærere året efter.

Tillige vil kursusundervisningen blive styrket, da de studerende er bedre fagligt rustet til at deltage.

Der er flere modeller for brugen af hjælpelærere. Metoden kan både omfatte kandidatstuderende, der underviser bachelorstuderende og kandidatstuderende der underviser kandidatstuderende.

For at tiltaget skal have effekt, kræver det, at underviserne medtænker studiegrupperne i deres forberedelse.

2) Udnævnelse af Studenterambassadører der kunne være bindeledet mellem VIP'er, Tap'er og studerende og med relativt få investeringer/aflønning med eksempelvis 30 timer pr. semester kan der opnås dialog.

3) Studenterkonferencer, hvor de studerende kan få mulighed for at invitere eksterne fagligt/socialt relevante oplægsholdere med et max. budget på f.eks. 2500 kr.

4) Oprettelse af læsegrupper for de studerende med inddragelse af gæstelærere med budget på max. 2.500 kr.

Opfølgning på forslag fra undervisere

Socialvidenskabsuddannelse er i gang med drøftelser omkring igangsættelse af en interviewundersøgelse blandt de frafaldne samt undersøgelse af mulighederne for at komme i dialog med nuværende kandidatstuderende, for at finde ud af hvad der egentlig rører sig blandt de studerende. Denne proces kan for alvor igangsættes med udnævnelse af "Studererambassadører" der kan være såvel brobyggere som dialogskabere.

Opfølgning på forslag fra dimittender, aftagerpanel og censorer

I forbindelse med udarbejdelsen af kandidatuddannelsen i Socialvidenskab forestod der et større arbejde sidste år med at analysere de kandidater, som nu har været tilknyttet arbejdsmarkedet, og som tidligere har læst socialvidenskab. Dette har været kontakten fra dimitterede og aftagerpanel.

Der vil i den kommende tid blive nedsat i alumni-netværk for Socialvidenskab, hvor man vil kontakte "gamle" studerende. På den måde kommer man tættere på aftagernetværk og får råd om, hvad uddannelsen har betydet for et aktivt arbejdsliv. Desuden vil det kunne bidrage med viden om, hvordan kandidater med baggrund i Socialvidenskab tackler et arbejdsmarked med arbejdsløshed.

I forbindelse med eksamensplanlægningen drøftes de aktuelle censorer, og der foretages også ressourcebesparende foranstaltninger, således at de valgte censorer kan tage flere eksamener per dag og på den måde spare tid og ressourcer.

Der er blevet afholdt et møde med "aftagerpanelet" og så vidt muligt blevet taget højde for disse anbefalinger bl.a. i forhold til ændring i kursusudbud (især metode- og redskabsfagene) samt i forbindelse med eventuelle nyansættelser. Som konsekvens heraf finder der til stadighed en opkvalificering sted af de kvantitative metoderedskaber.

Forskningsbaseret Undervisning

Socialvidenskab leverer forskningsbaseret undervisning, og der er i indeværende år publiceret en grundbog, "Grundbog i socialvidenskab – 4 perspektiver", udgivet på forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne med bidrag fra undervisere på uddannelsen. Bogen er taget i brug i undervisningen og skal sikre kontinuitet og progression.

Forslag til evt. opfølgning af nøgletal

Vi har oplevet en stor efterspørgsel til Socialvidenskab og håber derfor at vi kan få en kandidatuddannelse i Socialvidenskab.

Opsamlende pointer

- Socialvidenskab har gennemgået selvevaluering under Evalueringsinstituttet i 2006.
- Det socialvidenskabelige miljø diskuterer løbende, hvorvidt en kandidatuddannelse i Socialvidenskab også kunne udmøntes i en kandidatuddannelse i Sociologi, eftersom der er stor efterspørgsel blandt de studerende.

Studieleder for Socialvidenskab
Shahamak Rezaei
